

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล

นางรัชณี สุขสวัสดิ์
ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ กลุ่มนิเทศฯ

ที่ / วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

ด้วยข้าพเจ้า นางรัชณี สุขสวัสดิ์ ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล จำนวน ๑ เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีระบบ ครบคลุมและเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งคู่มือการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดต่างๆ เช่น ขอบเขตงาน กระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน Flow Chart การปฏิบัติงาน แบบฟอร์ม รวมถึงเอกสารอ้างอิงต่างๆ เป็นต้น

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางรัชณี สุขสวัสดิ์)

ศึกษาานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ของ นางรัชณี สุขสวัสดิ์ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้างานเลขานุการ คณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีระบบ ครอบคลุมและเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ปฏิบัติงาน

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ มีรายละเอียดของภาระงานที่รับผิดชอบในฐานะศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย ภาระงานตามกรอบการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ภาระงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาระงานศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานลักษณะคล้ายคลึงกัน และผู้ที่สนใจหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาต่อไป

นางรัชณี สุขสวัสดิ์

สารบัญ

คำนำ	หน้า
คู่มือการปฏิบัติงาน	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ	๑
แนวคิด	๑
วัตถุประสงค์	๑
คำจำกัดความ	๑
ขอบเขตของการนิเทศ	๓
บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
หน้าที่ความรับผิดชอบ	๖
ขั้นตอนการปฏิบัติ	๖
เอกสารอ้างอิง	๘
แบบฟอร์มที่ใช้	๗
เอกสารบันทึก	๘
ภาระงานตามคำสั่ง	๙
ภาคผนวก	๙
กระบวนการในขั้นตอนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	๑๑
กระบวนการในขั้นตอนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	๑๒
กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเอกสารและการโต้ตอบเอกสาร	๑๓
กระบวนการขั้นตอนในการนิเทศการศึกษา	๑๔
ภาระงานในหน้าที่	๑๕
เอกสารอ้างอิง	๑๖

คู่มือการปฏิบัติงาน

นางรัชณี สุขสวัสดิ์

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างาน

เลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.)

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

.....

ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ

๑. แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียน เป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา ในงานตามภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมิน ผลการจัดการศึกษา ที่มีศึกษานิเทศก์แต่ละคนรับผิดชอบตามกรอบงานที่ได้รับมอบหมาย จึงต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์แต่ละบุคคล

๒. ชื่องาน (กระบวนงาน)

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

๓. วัตถุประสงค์ (Objectives)

๓.๑ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติราชการของบุคลากรกลุ่มนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา

๓.๒ เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๓.๓ เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในบทบาทหน้าที่ และภารกิจของศึกษานิเทศก์

๔. คำจำกัดความ (Definition)

การนิเทศการศึกษา (Educational Supervisions) ปัจจุบันงานในด้านการศึกษาได้เจริญ ก้าวหน้าไปมากมีการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรความรู้ในสาขาวิชา

การต่างๆ เพิ่มขึ้น แนวความคิดและแนวการเรียนการสอนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ตลอดจนการเปลี่ยนแปลง จุดมุ่งหมายของการศึกษา แต่ยังคงพบว่า ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องบางคน ยังไม่สามารถปรับเปลี่ยน ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงปัญหาดังกล่าวข้างต้นสามารถจะแก้ไขได้โดยอาศัยผู้นิเทศหรือศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีหน้าที่นิเทศการศึกษาให้ครูมีความเจริญงอกงามทางวิชาการ สามารถพึ่งตนเองได้และนำความรู้ เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น เรื่องการ นิเทศการศึกษา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ศึกษานิเทศก์ควรจะได้ศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการ กระบวนการ และวิธีการของการนิเทศการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการศึกษาดีขึ้น จึงขอแนะนำความรู้เบื้องต้นของการนิเทศ การศึกษามากกว่าถึงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศ (Supervision) แปลว่า การให้ความช่วยเหลือแนะนำ หรือปรับปรุง ดังนั้น การนิเทศการศึกษาก็น่าจะหมายถึงการให้ความช่วยเหลือแนะนำ หรือปรับปรุงเกี่ยวกับการศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียน ได้มีผู้ให้ความหมายคำว่า การนิเทศการศึกษาไว้แตกต่างกันดังนี้

สเปียร์ส (Spears) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะ ทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การนี้เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ ช่วยตนเองได้

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่ นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุง การสอนของตนให้ดีขึ้นช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

แฮร์ริส (Harris) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง สิ่งที่คุณคลากร ในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุง การดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอนเป็นสำคัญ

มาคส์ และสทูปส์ (Marks and Stoops) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า คุณค่าของ การนิเทศการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และ ส่งผลสะท้อนไปถึงการพัฒนานักเรียนด้วย

ชาญชัย อาจิณสมจาร ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการ สร้างสรรค์ ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาเองและสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึง ประสงค์

สันต์ ธรรมบำรุง ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือการแนะนำการชี้แจง การบริการ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ดังนั้น จึงอาจสรุปความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดหมายที่วางไว้ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศนั้นอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

การนิเทศการศึกษาจัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้จะสำเร็จได้ผลดีเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของศึกษานิเทศก์ผู้ทำงานร่วมกับครู ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ศึกษานิเทศก์นำมาใช้ในการนิเทศการศึกษาโดยให้ครูมีโอกาสค้นคว้างานที่จะต้องทำด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความงอกงามขึ้นเมื่อได้เรียนรู้และมีความเจริญงอกงามแล้วย่อมจะได้อำนาจปรับปรุงงานด้านการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการนิเทศการศึกษามีใช้นั้นการปรับปรุงตัวครู โดยเห็นว่าครูยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ในการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียน หากแต่ให้ความสำคัญไปถึงนโยบายการศึกษา จุดประสงค์ของการให้การศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนและวิธีสอนของครู สิ่งแวดล้อมของครูและผู้เรียนในขณะที่เรียน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในส่วนตัวครูและผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อยู่ในขอบเขตการนิเทศการศึกษาทั้งสิ้น (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, ๒๕๕๓ : ๑๓)

การนิเทศการจัดการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจ

การติดตามการจัดการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาอาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจะหาแนวทางแก้ไข โดยยึดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

การประเมินผลการจัดการศึกษา หมายถึง การตีค่าผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๕. ขอบเขตของการนิเทศ

นิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบบริหาร และจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๓ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษาหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือให้แก่ครูและนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

๖. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์

๖.๑ งานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

๑) งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและประเมินผล การศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

๒) การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือ และสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

๓) การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้สนใจทั่วไป

๔) การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศ และการพัฒนางานวิชาการ

๕) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๖.๒ งานตามขอบข่ายภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียน ทั้งระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการและวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัด การประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครู และผู้เรียนในระดับสูง มีความสามารถในการวางแผนการนิเทศการศึกษา งานวิชาการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล

การจัดการศึกษา และจัดทำรายงาน โดยแสดงให้เห็นว่า มีการวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง มีการถ่ายทอดและได้รับการยอมรับ และมีการพัฒนาตน และพัฒนาวิชาชีพ มีเทคนิค ชั้นสูงในการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา จนเป็นแบบอย่างแก่วิชาชีพ ส่งผลให้ครู และบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

๖.๓ ภารกิจ สาระความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๑) การนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการและรูปแบบการนิเทศ วิธีการ และกระบวนการนิเทศ กลยุทธ์การ นิเทศการศึกษา ในเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษา การสร้างทักษะในการนิเทศ การใช้กลยุทธ์ในการนิเทศ การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ การควบคุม และการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายใน โดยสามารถวิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอน และการบริหารการจัด การศึกษา ประสาน สนับสนุน และเผยแพร่ผลงานด้านการนิเทศการศึกษา แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เทคนิคการ นิเทศได้อย่างหลากหลาย ด้านความเป็นกัลยาณมิตร

๒) นโยบายและวางแผนการศึกษา ได้แก่ ระบบและทฤษฎีการวางแผน บริบททางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทย ที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา แผนการศึกษาระดับชาติ และระดับต่าง ๆ การวิเคราะห์ และกำหนดนโยบายการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและประเมินนโยบายการศึกษา โดยสามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลเพื่อจัดทำนโยบายแผน และการติดตามประเมินผล ด้านการศึกษาให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินงาน และการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ่มค่าต่อการพัฒนาคุณภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา การวัดและการประเมินผล การจัดการศึกษาพิเศษ โดยสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สาธิต แนะนำครู ให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน ประเมินหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

๔) การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การบริหารคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษา กระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

สามารถศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดทำมาตรฐาน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และการวางระบบการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และพร้อมรับการประเมินภายนอก

๕) การบริหารจัดการการศึกษา ได้แก่ หลักและระบบขอข่ายการจัดการศึกษา

หลักการบริหารจัดการการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิรูปการศึกษา กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยสามารถให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการนิเทศ การบริหารจัดการสถานศึกษา ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

๖) การวิจัยทางการศึกษา ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัย กระบวนการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ โดยสามารถให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้านการเรียนรู้และการจัดการศึกษา

๗) กลวิธีการถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานทางวิชาการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้การเขียนรายงาน บทความ ผลงาน ผลการศึกษา ค้นคว้า ฯลฯ การ วิเคราะห์วิจารณ์ผลงานวิชาการอย่างสร้างสรรค์ โดยสามารถเขียนเอกสารทางวิชาการประเภทต่าง ๆ แนะนำ และให้คำปรึกษาการเขียนเอกสารทางวิชาการแก่คุณครูและบุคลากรทางการศึกษา นำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีด้วย วิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมต่อการเรียนรู้

๘) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระบบมัลติมีเดียแบบปฏิสัมพันธ์ สำนักงานอัตโนมัติ โดยสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตน และการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม ให้คำปรึกษา แนะนำการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา

๙) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ ได้แก่ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ จรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ มีหลักธรรมในการนิเทศ และประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ปฏิบัติมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ และสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดการประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครู และ

ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เข้าใจในภาพรวมของงานที่จะต้องปฏิบัติ ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ขอบเขตหรือข้อจำกัดของคู่มือ เนื่องจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ในปัจจุบัน มีหน้าที่ ความรับผิดชอบที่หลากหลาย ล้วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มงาน และบุคลากรต่าง ๆ ในทุกด้าน ซึ่งคู่มือการ ปฏิบัติงานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ฉบับนี้ จะเน้นเฉพาะในส่วนที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ ให้เกิด ประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ขององค์กรเท่านั้น

๘. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

๘.๑ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๘.๒ จัดทำแผนการนิเทศการศึกษากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๘.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๘.๔ รายงานผลการนิเทศกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๙. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

๙.๑ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล ศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่

๒) ศึกษาแนวทางการพัฒนาและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานประจำปี, แผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา, แผนการนิเทศการศึกษา, แผนปฏิบัติการฯ ประจำปี กลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา

๙.๒ ประชุมวางแผนจัดทำคู่มือปฏิบัติงานประจำปี, แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, แผนการนิเทศการศึกษา, แผนปฏิบัติการฯ ประจำปี กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา และการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาตามนโยบาย

๙.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานประจำปี, แผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา, แผนการนิเทศการศึกษา, แผนปฏิบัติการฯ ประจำปี กลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา

๙.๔ นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนตามนโยบายสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๓ โรงเรียนในสังกัด

๙.๕ รวบรวมเอกสาร สรุปและรายงานผลนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามนโยบาย

๑๐. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

๑๐.๑ แผนปฏิบัติการงบประมาณประจำปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต ๓

๑๐.๒ คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๑๐.๓ คู่มือแนวทางการนิเทศ

๑๑. แบบฟอร์มที่ใช้ (Form)

๑๑.๑ เครื่องมือนิเทศ

๑๑.๒ คู่มือการปฏิบัติงาน

๑๑.๓ แผนการนิเทศการศึกษา

๑๑.๔ แผนปฏิบัติการนิเทศ

๑๑.๕ รายงานผลการนิเทศ

๑๒. เอกสารบันทึก (Record)

๑๒.๑ แบบบันทึกการนิเทศ

๑๒.๒ แบบนิเทศ

ภาระงานตามคำสั่งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

นางรัชณี สุขสวัสดิ์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๓๑ ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้างานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.) และงานส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐) มีหน้าที่ รับผิดชอบงาน/โครงการ ดังนี้

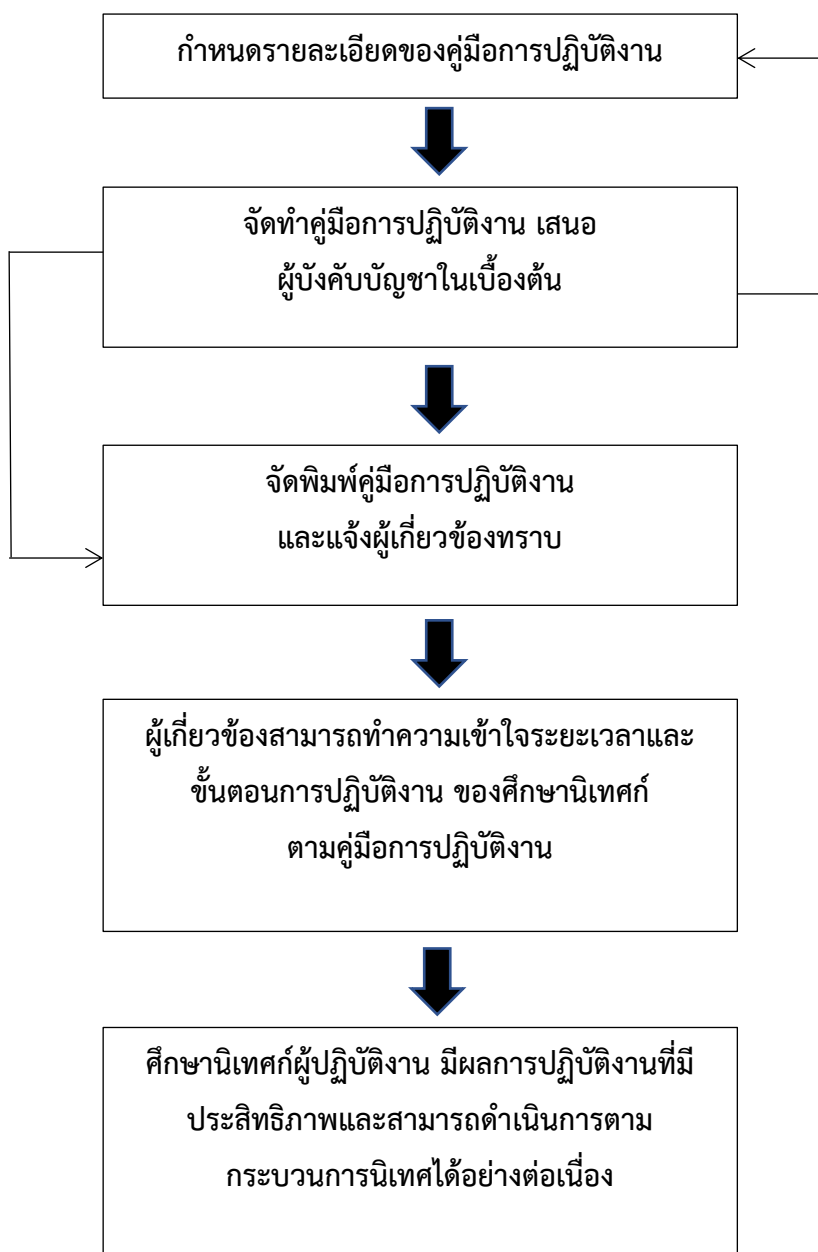
- 1) งานเลขานุการของคณะกรรมการวางแผน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ นิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.)
 - ๑.๑) งานวางแผน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
 - ๑.๒) งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และสรุป รายงานผลการดำเนินงานของ ก.ต.ป.น.
 - ๑.๓) งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษา (ก.ต.ป.น.)
- ๒) งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ การศึกษาปฐมวัย
- ๓) งานส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐)
 - ๔) งานพัฒนาการศึกษาปฐมวัย
 - ๕) โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย (ระดับปฐมวัย)
 - ๖) โครงการโรงเรียนศูนย์ต้นแบบ/โรงเรียนศูนย์ต้นแบบเครือข่ายฯ/ โรงเรียน ต้นแบบสนามเด็กเล่นตามหลักการพัฒนาสมอง BBL : เล่นตามรอยพระยุคลบาท
 - ๗) โครงการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดสำหรับเด็ก ปฐมวัย
 - ๘) งานประสานระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - ๙) โครงการศิลปหัตถกรรมนักเรียน
 - ๑๐) งานนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสมเด็จพระ สมเด็จพระสังฆราช จังหวัดกาฬสินธุ์
 - ๑๑) สรุปรายงานผลการดำเนินงานที่รับผิดชอบประจำปี
 - ๑๒) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ภาคผนวก

กระบวนการทำงานเชิงระบบ

Flow Chart

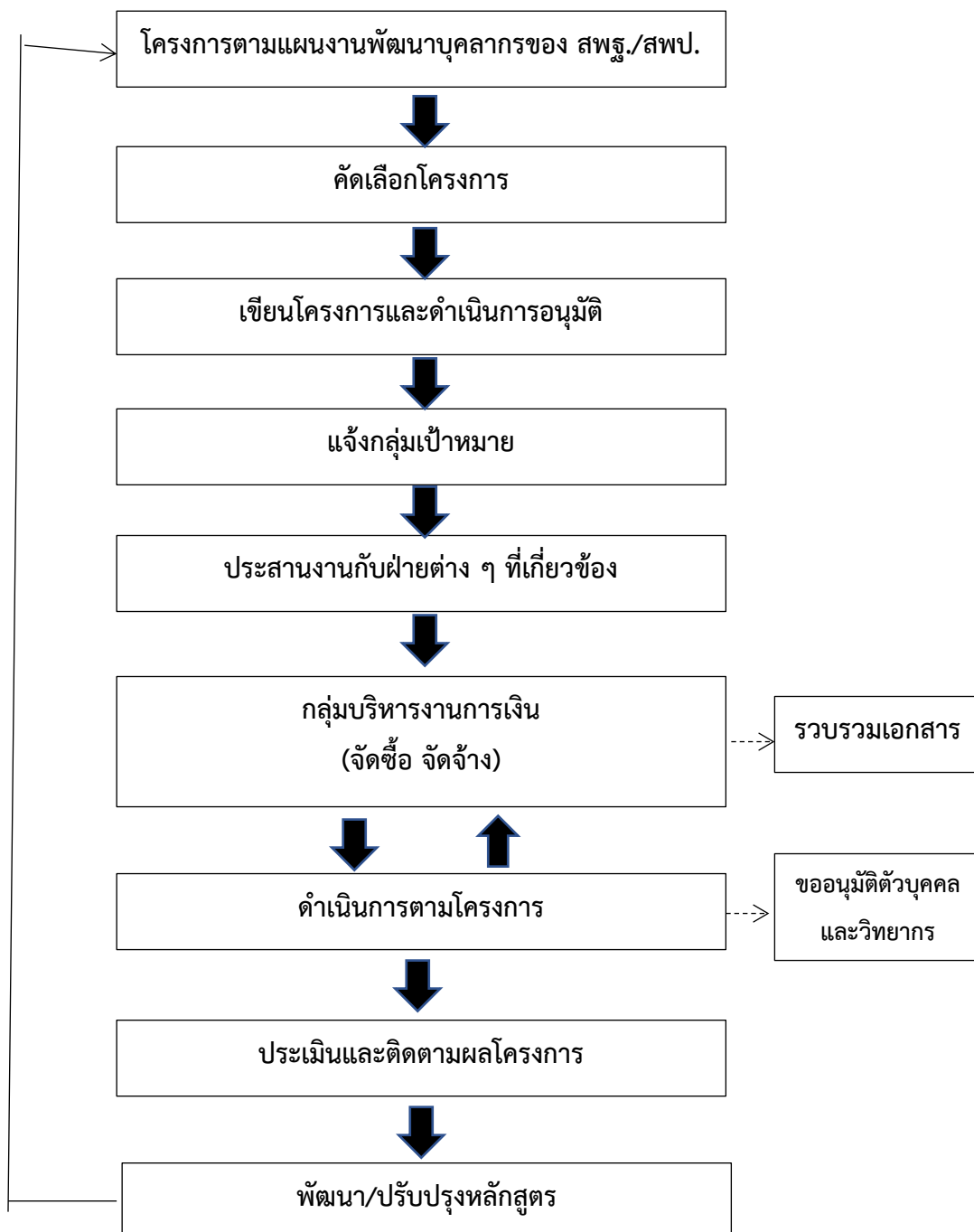
กระบวนการทำงานในขั้นตอนการทำคู่มือการปฏิบัติงาน

Flow Chart

กระบวนการทำงานในขั้นตอนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์

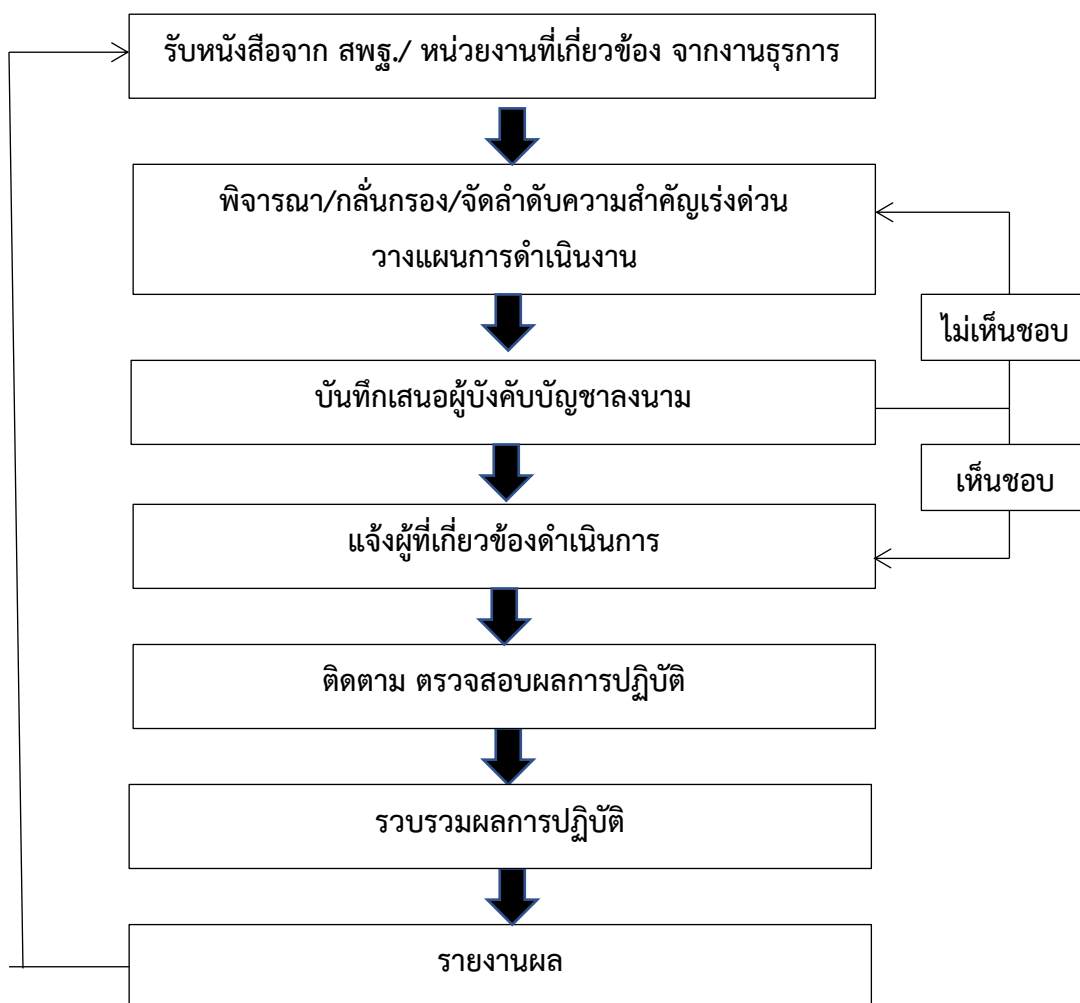
(การสร้างหลักสูตร กำหนดโครงการการฝึกอบรม การบริหารโครงการ การประเมินและติดตามผลโครงการ)

Flow Chart

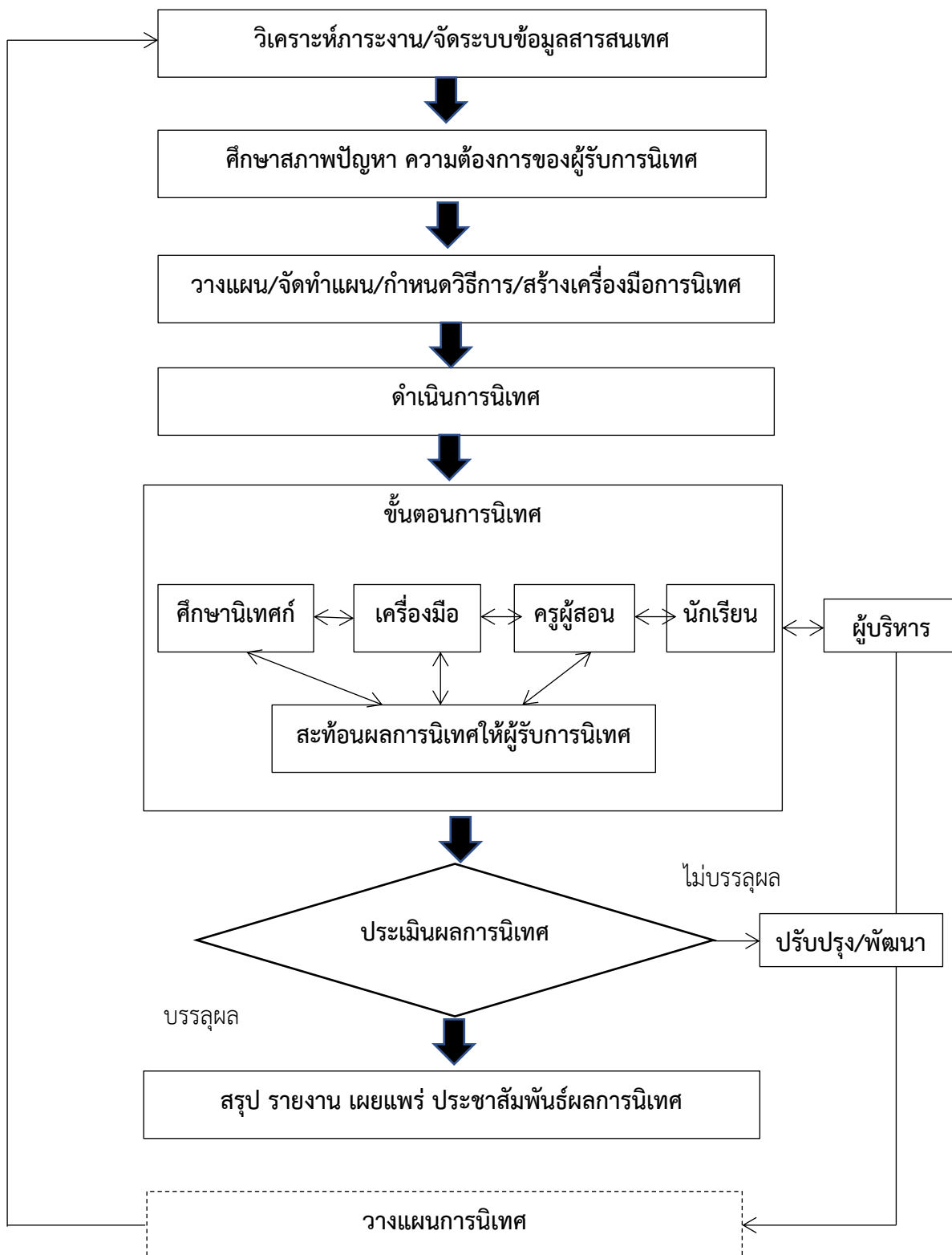
กระบวนการทำงานในขั้นตอนการปฏิบัติงาน

(ด้านเอกสารและการโต้ตอบเอกสารตามคู่มือการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์)

Flow Chart

กระบวนการขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศ

นางรัชณี สุขสวัสดิ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

ภาระงานในหน้าที่

หน้าที่

กลุ่มงาน :

หัวหน้ากลุ่มงานเลขานุการ
คณะกรรมการติดตาม
ตรวจสอบ ประเมินผล
และนิเทศการศึกษา
(ก.ต.ป.น.)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ :

กลุ่มงานการศึกษาปฐมวัย

นโยบาย

โครงการ :

๑. โครงการบ้าน
นักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย
ไทย (ปฐมวัย)
๒. โครงการการจัดการศึกษา
ตามแนวสะเต็มศึกษา (ปฐมวัย)
๓. โครงการพัฒนาการจัด
การศึกษาปฐมวัย
๔. โครงการ นิเทศติดตาม
ตรวจสอบ และประเมินผลการ
จัดการศึกษาของสถานศึกษา
โดยคณะกรรมการติดตาม
ตรวจสอบ ประเมินผล

พื้นที่รับผิดชอบ

กลุ่มโรงเรียนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

๑. โรงเรียนบ้านสี่แยกสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๒. โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๓. โรงเรียนบ้านหนองผ้าอ้อม
๔. โรงเรียนบ้านโนนชาด
๕. โรงเรียนบ้านโนนชาด (สาขาสวนป่าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ย่อยที่ ๒)
๖. โรงเรียนบ้านค้อราษฎร์บำรุงวิทยา
๗. โรงเรียนชุมชนบ้านบอนวิทยา
๘. โรงเรียนบ้านสร้างแสน
๙. โรงเรียนหนองกุงสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๑๐. โรงเรียนหนองบัวโดน (วรณารถประชานุเคราะห์)
๑๑. โรงเรียนบ้านหนองป่าอ้อย
๑๒. โรงเรียนหนองแสงวิทยาเสริม
๑๓. โรงเรียนบ้านโนนสะอาด
๑๔. โรงเรียนคำกุงหนองอิดุม
๑๕. โรงเรียนคำไผ่ประชาสามัคคี
๑๖. โรงเรียนโคกกลางสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๑๗. โรงเรียนหนองขามวิทยา
๑๘. โรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล

เอกสารอ้างอิง

๑. คู่มือปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
๒. คู่มือปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓.

